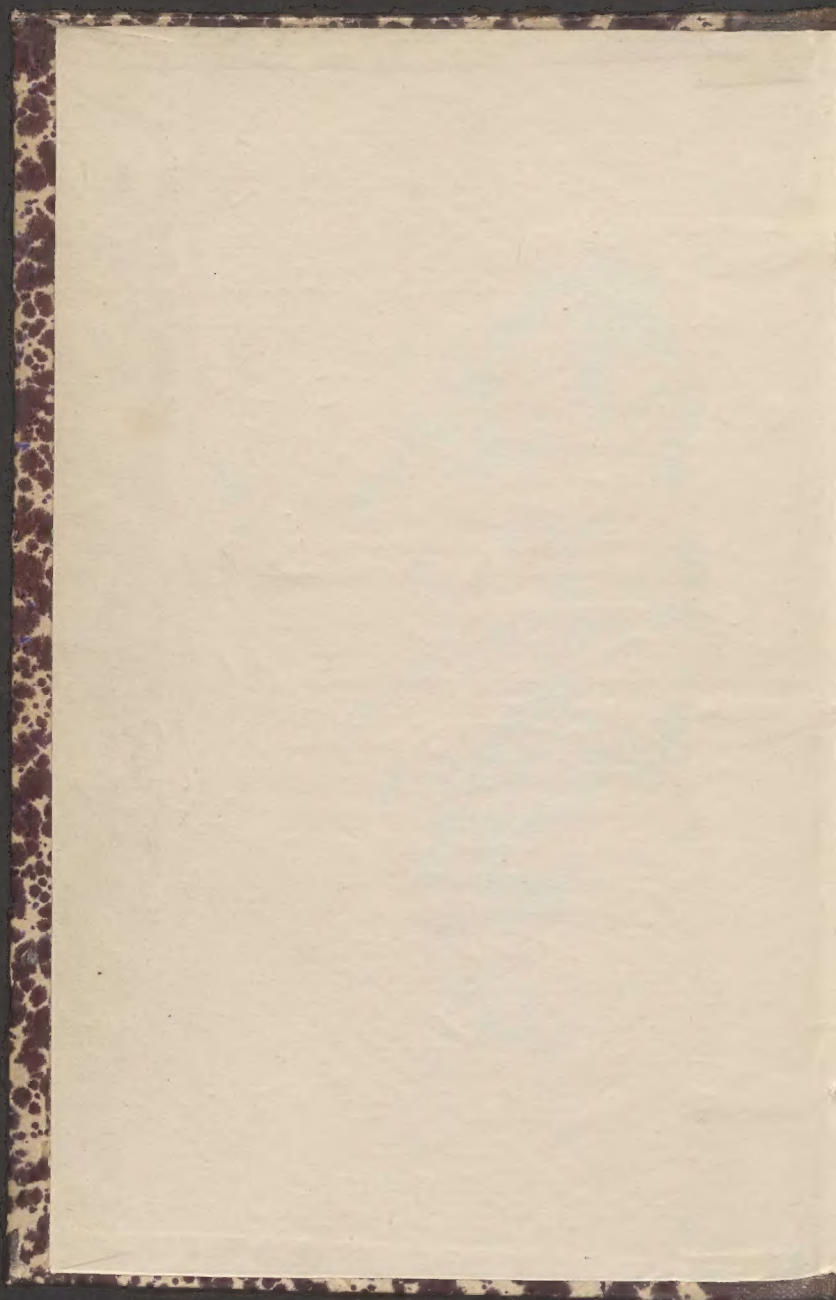


A. Jönsson.

Forsätaheimt.



811

Am





# Forfeta heimt.

---

Orkt af

*Arnóri Jónsfyni,*

Prófasti í hálfri Isafjardarsýslu og Presti að  
Vatnsfyrði.

Med nøckrum viðbættum skíringargreinum.

*Landslökun*

---

Kaupmannahöfn.

Prentað á kostnad skáldsins hjá H. F. Popp.

---

1821.

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

---

## Forsetaheimt.

---

### I.

**H**vör er sión sjóna,  
er sjáum gnæfa  
hátt á hæd hæða?  
Herm þú, Muni! —  
glóa gull-salir,  
glampa hjálmar,  
blika Blind-stjörnur  
ok breidir skildir.

### 2.

**Alfödur** sýnir  
áttfætt jór,  
men brísínga  
biarthærda Freyu,

þrúd-möðgan þór  
 þúngr hamarr,  
 Tý hug-háfann  
 handarleyfi.

## 3.

Ridlaz Ásar  
 ok Áfyniur,  
 god ginnheilög,  
 ganföllum í;  
 þykkir Breidablik  
 bresta myndi  
 við garð-reið goda  
 gamma-rými.

## 4.

Ásar kváðu:

Heill veri þú, Baldur!  
 hardt var með Ásum,  
 meyar mein-fævi  
 at munum gréto.



Heill veri þú, Baldur!  
 Helgrindor um  
 endr um kominn  
 í áfa bygdir!

## 5.

Hlæa hugir,  
 heldr fyllaz  
 forspár, Fiölnir,  
 þærs fyrrum gól  
 í hlust andvana,  
 heyrdi manngi,  
 utan Baggesens  
 andagipta.

## 6.

Baldur kvad:  
 Heill veri kominn,  
 at heilli bestu,  
 Rögn-hropr,  
 ok ríkir tívar;

fornar'ro tóptir  
 feikn-stöfum án  
 Baldri bygdar,  
 at bodi skapa.

## 7.

Hvarf ec augum  
 Ása-garda,  
 Álfa ok Jötna,  
 vífra Vana  
 sjónum of fórec;  
 ef sjá mættac,  
 fölfettar bygdir,  
 Forfeta mög.

## 8.

Miöc blanda forgir  
 munad-lífi;  
 aud er albygd  
 at audum Glitni;  
 rökstólar pykkia  
 (rögnum settir)

audir födur  
 án arfa sjenum;

## 9.

Odinn kvad:

Harmar hugteiti  
 í hrygggra fiót,  
 vex hryggum harmr  
 í hópi gladra;  
 munca miöd drekka  
 ne mærar veigar,  
 fyrr en Baldri  
 böl um hverfi.

## 10.

Södul á Sleipni  
 Svidrir um lagdi,  
 bar Baldur gandi,  
 brann jörd loga,  
 Valaskjálfr jálmar;  
 viku bádir

hátt á Hlidskjálf,  
heima fáu.

## II.

Þá mælti Odinn  
alda-gautr:  
Fekkat Forseti,  
at fallinn Baldur,  
faka-fættir  
fakar um dæmdar,  
þærs unnvörpum  
ýfðar létu.

## 12.

Brá þá háttum  
ok bygd it fama  
Baldri borinn,  
bad sér fylgdu  
Vör ok Síkn  
fídlátadar,  
gat mögu marga  
mentum prýdda.



## 13.

Lög þá lærði,  
 lét áfkilit  
 lög þeir láti  
 lydi sætta,  
 hrjái rángs-leitni,  
 hlynni dádum;  
 fáumca síðan,  
 en föknud höldum.

## 14.

Tína né máec,  
 né telja gégnir  
 ítra kynstafa  
 allan þorra;  
 öll Nordrlönd  
 um allða radir  
 augum Baldurs  
 fé opin fyrir.

## 15.

Baldur kvad:  
 Fiöld fé ec frægra  
 fólkvísinga;

leyniz lævísi  
 (Loki veldr)  
 rökstólum á,  
 yptir brandi  
 eitri herdum;  
 illu heilli.

## 16.

Meingiörn úkynjan  
 mundáng sýnir,  
 lætz sakar vega,  
 vegr mútu —  
 liggja lög hnípin;  
 hlakkar frekja;  
 veiti vil-björg  
 fá veita kann!

## 17.

Fjöld sé ec mærra  
 mundánga-valda,  
 miöc ljómar Freys björr  
 í mundum stíltum,

skirr við skada;  
 skiálfa lestir,  
 (höggstadir hæfdir)  
 hlæa kostir.

## 18.

Sje ec — mér fýniz —  
 nei, fíónhverfíng  
 einber myndi —  
 Alfödur sitja,  
 fróðan fornstöfum;  
 frægan speki;  
 hams er eitt auga,  
 en ótal hyggju.

## 19.

Odinn kvad:

Þar er Þorleifr  
 Þjóðspekingr;  
 nemr Ulfljótr  
 at orum vini,

lögspeki at gædi  
 lendu nýa;  
 þar bætir Magnús,  
 er brestr myndi.

## 20.

Fræg er þu fold  
 at frædi sagna,  
 frægd vor þar lifir  
 ok fornir stafir,  
 þar lifir ætt  
 or ok túnga,  
 þótt átrúnadi  
 alldir brygdu.

## 21.

Island hétu,  
 en ei er frörinn  
 þánka kraptr,  
 ne þoku myrkr;  
 man ec þat fanna,  
 sjáum bádir



fjón fvasliga  
finna Baldri.

## 22.

Beit þú bádum  
biörtum síónum,  
una man auga  
indælli fjón.

Baldur kvad:

Sje ec meira,  
enn sja trýða'g,  
sje ec Forseta,  
sje ec meira.

## 23.

Sitr á Glitni,  
góðstad frægstum,  
byggja þar níu  
Njardar dætur,  
meyar Mengladar  
mærur þjóna,

þar nefnaz Menta —  
ok þocka-gyðjur.

## 24.

Sitr á Glitni,  
grund-skrautudr,  
vefja fiöl-skreyttuð  
frægda merki.  
Sæll em ec sonar  
ok sjónar bæði —  
miðc drack fá mærum  
af Mímis brunni.

## 25.

Há er þeim hyggja  
ok hjarta-prýði,  
Réttvísi ok Blíða  
byggja sinni,  
frömudr menta,  
framráðr lista,  
hald hjálpvönum,  
hyatki traudr.

## 26.

Gnúpleit glapir,  
 glyrnur ro dimmar,  
 ólmr rif-vargr  
 eigin hjarta,  
 hrollir mér hugr,  
 hefir margan  
 Öfund unnit,  
 á því kendum.

## 27.

Lind ber blikhvíta,  
 hifin-senda  
 burr, sem höggtennur  
 heljar nöðru  
 lamit hefir,  
 ok lengi mun —  
 hræðstu ok hættu,  
 Hyvergemlis Norn!

## 28.

Mind stendr ferlig,  
 margbreytt limum,

fýnaz þó fáir  
 saman eiga,  
 vottar augnarád  
 yfirburdi;  
 veit áfs vætur  
 hvat vera muni.

## 29.

Odinn kvad:  
 Er þessi Lög-gjöf,  
 en örlög valda  
 midr sömdu  
 mindar lagi;  
 sneidaz þarf limum  
 ok limum aukaz,  
 ádr gydja  
 algér verdi.

## 30.

Kosti ok bresti  
 kann fullgérla



Baldurs burr frægrar,  
 því brýn er hyggja;  
 þá mantu, Baldurr!  
 bestu launa,  
 þekking torfókta  
 þarfa mestu.

## 31.

Ráðomc þér, Baldurr!  
 en þú ráð nemir,  
 nióta mantu,  
 ef þú nemr:  
 Bur skaltu bjóða  
 bót at vinna  
 Lög-giöf, at gydju  
 gædir nafni.

## 32.

Sú man stall-heilög  
 stydja lýdi —  
 þú mant budlúnga  
 bestr pykkja,

FRIDRÍKR nefnaz,  
 en Forseti  
 MAGNÚS STEPHENSEN  
 mærr at listum,  
 Lærifadir  
 lögspekinnar.

## 33.

Baldur kvad:  
 Alföðurs ordum  
 skal arfi hlýða,  
 bidjum scöp beini  
 at bestu ráði!

Odinn kvad:  
 Setiumz at sumbli,  
 fiót val-tíva  
 (Fróns Forseta)  
 fagni Baldri.



## Utleggíngar-tilraun

yfir það vandskildasta í Forsetaheimt.

**E**<sub>FNID</sub>: Baldur Odinsson og Forseti, sonur Baldurs, voru dómarar með Asum (v II og Edda Dæmisf. XX & XXVI), en eftir að Baldur var fallinn og farinn til Heliar, þá jukust málaferli svo miög, að Forseti lagði niðr lögsögu og fór til norðrlanda og kændi þar út af sér lögspeki (v. II-14). Eftir Ragnaröckur kémur Baldur frá Heliar (Edda Dæmisf. XLIX) og fagna æfir honum. Baldur saknar Forseta sonar síns, fara þeir Odinn þá uppí Hlidskiálf og sýnir Odinn honum þadan þá lögspekinga á norðr-löndum, sem komnir voru frá Forseta (v. 9-14. 15-21). Baldur kémur þá augum á Forseta á Islandi, hvar hann situr á Glitni í vyrðingu, með 9 niardardætrum (v. 23-25), vopnadann móti öfund. Baldur sér líka Löggjöf Islands í skrímslis líki, en þó með tignarlegu yfirbragði. Odinn bidur Baldur að láta Forseta gera að sköpulagi hennar, svo hún verði að gydiu,

sem allir tilbidji. Baldur lofar því. Odinn segir hvör Baldur og Forfeti fé (32) og bidur æfi að fagna Baldri, en Islendinga að fagna Forfeta (v. 33).

## I.

Skáldid þykist fiá, hvörfu æfir flyckiaft til að fagna Baldri, sem kominn er frá Heilíar eptir Ragnaröckur. Sión fióna, hæð hæða; sama orð, sett tvísvar, gefur til kynna eitthvad mikid; mörg dæmi finnaft uppá það í Eddu. Muni, hugurinn. Blindstiörnur, af Blindr, ódinsheiti, hans stiarna (eda eldr) sverd. gull-falir, hiálmar; Blindstiörnur, skildir, nfl. Gudanna sem í þyrpingu fara til Baldurs í Breidablik.

## 2.

Skáldid þykist þeckia þá helstu af ásum af bünadi þeirra, Odinn af Sleipni, Freyu af meninu, Þór af hamrinum, Týr var einhendtur. Alfadir, Odinn. áttfætt jór, Sleipnir, hestr Odins (v. Eddu. Dæmif. 35). Brísingamen (af brísingr, eldr) var kostgripr Freyu. þrúðg-módgr, hard-hugadr.

## 3.

Gudin flyckiaft til Breidabliks, til að fagna Baldri. ridlaft, fara í flokkum. ginnheilagr, kémr opt fyrir í Eddu, ginn er líkl. partic. intens. Ganför, loptför. Breid-



ablik, falr á himni, þar bió Baldur. Þyckir — gammarými: þyckir Breidablik myndi brefta gamma-rými við gardreid góða, 3: það þótti sem ecki mundi verða nóg húsrúm á Breidabliki, þegar öll gudin ridu þar í gard. gamma-rými, húsrúm.

## 4.

Æfir kvedia Baldur, minnaft á raunir sínar og hvörfu að Baldur varð þeim harmdaði. hart-áfum 3: í Ragnaröckri og bardaga áfanna við muspellsfyni, sem brendu iördina og ásgard. Edda segir að eptir Ragnaröckur áttu æfir að minnaft á raunir sínar\*). Meyar; eg held hann meini áfyniur. meinfævi acc. f. af meinfævir, fái sem sefar mein manna 3: Baldur; fíá lýfingu hans í Eddu. at munum, hiartanlega. helgrindur, fíádgardur um höll Heljar, Hermóðr lætr Sleipni fíöckva með fíg yfir helgrind. endr, apr. Edda segir, að Baldur muni koma frá Heljar eptir Ragnaröckur. ná vildu gudin Baldri fyrr þaðan, en máttu ecki vegna lævífi Loka, ctr. v. 26.

## 5.

Æfir glediaz við það, að nú er framkomid það sem Odinn hvísladi í eyra Baldri,

---

\*) Hyggja mín er það at fornaldarmenn hafi trúad því, at öll Góðinn mundu endurlífna eptir Ragnaröckur, enn oflángt yrði hér að telja áfæður mínar

Ádr enn hann var lagðr á bálid. þad er ad skilia, ad Skáldid meini þad verid hafa, ad Baldur skyldi koma fra Heliar eptir Ragnaröckur\*). Baggesen segir þetta, í vísu nokkurri til Konúngs vors, hvöríum hann jafnar saman við Baldur.

## 6.

Baldur heilfar Odni. heill, n. g. omen; at heilli bestu, optimo omine, eda heldr, quod felix faustumqve sit. rögn. broptr, eginl. gud gudanna, þ. e. Odinn, því rögn eru gud og broptar líka tívar, divi, gudin. 'ro, per aphær. f. ero. topt, I, grundvöllr húfs, t. d. i Hkr. at marka toptir, um hús sem byggiaft á. 2. hús, bústadr, h. l. — feiknstafr, af feikn og stafr; stafr er hér þydingarlaus, eins og kveinstafir. kvein, líknstafr-líkn, lofstafr-lof (í Merlínusfpa og. vídar). feikn, ósköp, óhamingia. h. l. án, sine, með dat. antiqv. Edda segir í Grímnismálum; Dæmis. xx) "Breidablik heita — þar er Baldur hefir —

---

\*) Eg meina téd efni hafi verid nokkur hluti þessa leyndarmáls, enn ad allt hafi þad viðvikid endurlífgun allra godanna. Hérú fer eg fleirum orðum í mínum dönsku og latínsku útleggíngum yfir Völuspá og fleiri qvædi Sæmundar-Eddu.

fér of görva fali — á því landi — er ec liggja veit — fætta feiknistafi,” og leggur það svo út í profa: ”þar má ecki vera úbreint.” Scöp, það sem manni er skapad, forlög.

## 7.

Baldur segist hafa skygnt eptir Forseta syni sínum meðal ása, álfa, iötna og vana, enn saknar hans. hverfa er ad umkringia, t. d. í Hkr. bar horfinn mönn-um, i. e. umkringdr. hverfa augum, perlustrare oculis. álfar, iötnar og vanir voru þiódir, sem æfir opt áttu við, því leitar hann þar. Eð tek þetta svo upp: siön-um of fórec siölfsettar bygdur ása, vana, álfa og iötna, ef siá mattac Forseta, mög (o: minn) mögr er sonur.

## 8.

Baldur harmar það, ad hann ecki finnur Forseta, fyri því ad honum þykir þá sem ófetrir féu dómstólarnir, ef ad hann er ecki þar. Munad lífi, *vita beata*, meiníng: mér þykir sæla vor áfanna vera miög forg-blandin, ef vér skulum misfa Forseta. aud — Glitni, meiníng: mér þykir sem allr heimr fé óbygdr, ef Forseti býr ecki á Glitni (þviad með lögum skal land byggia). um Glitni segir Edda: ”Forseti heitir son Baldurs — hann á þann fal á himni, er Glitnir heitir, en allir er til hans koma með sakar

vandræði, þá fara allir fáttir í brott. Sá er dómstadr baztr með gudum ok mönnum." Rökstólar — sjenum, þetta tek eg svo upp: föður, sienum ánarfa þykia rökstólar, settir rögnum, audir, þ. e. mér Baldri þykia dómstólarnir audir, þó hin gudin sitji þar, ef eg sie ecki son minn. Rökstólar, dómstólar, opt í völuþpá rögn, gudir.

## 9.

Odni líkar það illa, að Baldur lætur þetta á sér festa, og heitir því að hann skuli eckért gæra sér til gamans, fyrr en hann fær bætta hugarþorg Baldurs. hugteiti gleði. fiót, félag, sveit. miöd — né mærar veigar, því að Odinn át eckert í Valhöll, enn nærdiz af víni einu.

## 10.

Þeir Odinn og Baldur ríða nú til Hlidskiálfar og síá þaðan yfir alla heima. Svidrir, Odinn. bar Baldur gandi, gandr er úlfr\*). Valaskiálf var Salur einn á himni. Jörðin brennur og Valaskiálf jálmur (þ: tekr undir) þegar þeir ríða. Skáldid gat giarnan látid Baldur ríða vargi,

---

\*) Einnig ormur edr dreki; máské sérhvört það finnþálkn (edur trylltur reidskióti) sem brúkad var til gandreida edur loptferða.

því Völuspá lýsir lífinu eptir ragnaröckur eins og gullaldri; þá öll óargadýr urdu spök; hún segir: munu ófánir akrar vaxa-  
böls man alls batna.

## II.

Nú segir Odinn Baldri frá, hvað um Forseta varð eptir fall Baldurs: þegar Baldur var fallinn, segir hann, féck Forseti ecki komist yfir að útklíá öll málaferli, sem þá fóru ódum í vöxt. Féckat-féck'ecki; at er enclit. negativa. Forseti kallaft hér sakafættir; síá v. 8. at fallinn Baldur, archaismus : at föllnum B. þærs fr. þær er ýfðar létu (: menn), periphrastr. fyrir. sem ýfðust. unnvörpum af unnvarp, hrönn, það sem síorinn kastar á land. Hkr. brúkar unnvörpum um mikinn fiölda, t. d. at falla unnvörpum : hrönnnum.

## 12.

Af þessari orsök (segir Odinn) lagði Forseti nídur lögfögn og fór burt frá Ásgardi. brá háttum : hætti að dæma mál manna- og bygd : fór frá asgardi. Baldri þorinn, i. e. Baldurs son, Forseti. Vör ok Síkn\*), vóru Áfyniur, sem vörðu mál á þíngum. síðlátadr- síðprúdur.

---

\*) Syn mun hún nefnaz í flestum réttum Eddu-bókum.

## I3.

Nú tók Forseti (segir Odinn) að kenna lög sonum sínum, svo að þeir í hans stad gengi milli manna, hegndu lasta, enn verndudu dygdir; og eptir þetta fá eg ecki Forseta fiálfa (segir hann). Sáumca fr. fá ek ecki; eins og "eg þykiumst."

## I4.

En mikid og margt afkvæmi átti Forseti um öll nordurlönd; Odinn bidur nú Baldur að líta þágang. Tína-telja upp. ítr, propr. hreinn, biartr, metaph. nafnfrágr. kynstafr, ættkvísl, afkvæmi, kyn. þorri, *pars plurima*.

## I5.

Baldur segist fjá marga fraga lögvitrínga á nordrlöndum; en þó fýnist honum lagaþrettir og rángsleitni leyna sér á dómstólunum. Fiöld, f. g. mergd. fólkvífíngir, *sapiens populi*, en í fornöld var lagavitska næstum því ein vífindi\*); eg tek þá þetta þefsvegna og eptir samhenginu um lögvitrínga. lævífi, af læleynilig svik, undirferli og vís, er klókindi, þrettir, vers-

---

\*) Gudfrædi var þá lögspekinni mjög nátengd; og heita dyrkarar hennar í Eddu góðmálugir, eins og þeir nefnaft nú um stundir Theologi.

utia. Loki var höfundur allra véla með áfum og er því heldr náttúrlegt að Baldur eignist honum krókalögin, sem hann siálfr hafði kennt á fvikum hans. rökstólar v. 8. ypta (af upp) hafa á lopti. íllu heilli, malo mine edr ödrum til ógæfu. brandr herdr (antiqv. fr. herdr) í eitri, symbolum uppá skada.

## 16.

Baldri rennr svo til rífa síu óréttvísi, sem hann sér, að hann hrópar upp og biðr hvörn að fara í betra lag sem gétí. ú kynian, monstrum o: lævífin. meingiörn illgiörn, giörn á að gera ödrum mein, skadefro. mundáng tek eg hér fyrir metaskál, pars pro toto, og sem Symbolum *res suum cuique*. Þessi ófreskia hefir í hendi sér metaskál, eins og hún vegi rétt hvörjum einum og meti rétt mál manna, enn hún gérir það ránglega og í gróða skini. Sakar, gamall nom. & acc. pl. af sök. hnípin, nidrlútr, dapr. frekia, óftiörnlegr (o: lagalaus) yfirgánger. Hlackar, insultat. vilbiörg, *auxilium exoptatissimum*.

## 17.

Enn þó sér Baldur marga lögspaka menn, sem hafa réttlætisins sverð á lopti, til þess að drepa nidr löstum, en verja sakleysid. Mundánga-valda, af nom. mundánga-valdr, fá sem heldr á metaskálinni, fym-



hólo iustitiæ. mærr hreinn, klár, metaph. frægr, *illustris*. Freys hiörr er hér settur fyrir sverd Réttlætisins, því það sverd var gott en vandi nockur fylgdi að bruka það. Freyr segir um það í Skírnisfór: "fæ ek þér sverd þat (það var sverd síálfs Freys) — er síálft mun vegaz — ef fá er horfkr er hefr." Skírr, fá sem varaft. kostir mannkostir, opp. lestir. Lestirnir hræðast þetta sverd, en dygðin gleðst við það. höggstadir hæfdir 3: sverdid vofir yfir þeim lastafullu.

## 18.

Baldur sief einn lögvitrang á norðrlöndum, sem hann hyggur vera Odinn síálfan. fornstafrir og fornir stafrir eru forn vísindi, eginl. i theo- og cosmogonia veterum, síá Vafþrúðnismál og Alvíssmál. hams er eitt auga, Odinn var eineygdr. v. 25. Sál hans hefir ótal augu, en líkaminn eeki nema eitt; auðskilinn tropus.

## 19.

Odinn segir Baldri, að þetta sè þorleifr spaki, sem er að kenna Ulflióti lög, er fara áttu til Islands. þessi þorleifr mun vera þorleifr spaki, sem lifdi á dögum Hálfðánar Svarta og Haralds Hárfagra og var með þeim í lagasetningu, því að Ulfliótr fór með lögin til Islands áður en Haraldr Hárfagri dó. annar þor-

leifr spaki var á dögum Olafs Tryggvasonar, en mun varla geta verid fá hérnefndi; hann varð að fönnu blindr á öðru auga, enn á eigi hér við, því Hallfredr vandræðafkáld blindadi hann skömmu fyrir árid 1000. Þjóðspekingr - fólkvísingr v. 15. orum (fr. vorum) vini 3: Þorleifi þessum. at gædi lendu nýa lögspeki, 3: Island, lenda: land. Magnús 3: kgr Hákonarson gamla, sem fekk af því nafnid lagabætir.

## 20-22.

Odinn segir Baldri frá frægd Islands; þar eru sögurnar og fornfrædin, þar eru nidiar áfanna og áfamálid (20). þar eru gáfumenn og spakir menn (21). frörinn-fredinn, ecki frörinn, 3: ecki kraptaus eda daufr. myrkr tek eg hér fyrir adject. og þoku fr. dat. þánkakraptrinn er ecki myrkr (af) þoku; þó að kaldt og þokusamt sé í Islandi, þá er samt þánkakraptrinn fiörugr og skynugr. fvasligr, blídr, fagr, af fvas, fvasvis. finna held og hér sé verbum, at vera eptir gædi eins. 22. að beita augum, er að horfa.

## 23-25.

Baldur sér nú Forseta á Islandi, lýfir mentum hans, frægdum, vitsku og mannkostum. Glitnir, salr Forseta; hvar Glitnir er á Islandi cfr. 32. v. hér meinaft nefnlega Videy. það er auðféd að Skáldid

vill láta þessar 9 dætur Niardar og Mengladar vera mufas. Í Fiölfsvinsmálum gétr um 9 meyar, sem sýngja fyrir kníám Mengladar, þær heita svo: Hlíf, Hlífþurfa, Þjóðvarta, Biört, Blíd, Blíður, Fríd, Eir og Aurboda; en hvörki veit eg hvört þær eru dætur hennar, eða hennar og Niardar, og ecki veit eg hvör Menglöð hefir verid; hún sýnist ad vera persona ficta í Fiölfsvinnsmálum. grundfr. autudr, fá sem prýdir iördina, sem landinu er sómi og virding ad. Mímisbrunnr, brunnr sem Mímir átti; í honum var spekt og mannvit; Mímir var fullr af vífindum (segir Edda) af því hann drack af brunnum; og svo er hvör sem af honum dreckr. Odinn féck einn teyg af honum og fetti auga sitt ad vedi; mærr, hreinn. frömudr, fá sem eflir. framrádr, fá sem hvetr til. hald, hlíf og traust, athvarf. hiálpvanr. hiálpars. hvatki, af hvat, og encl. negat. gi, non, nulla in re.

## 26-27.

Um það hvörfu ad Forfeti er vopnadr móti öfund, og hefir öblugt stadið á móti henni og mun svo framvegis. 26. Descriptio invidi: gnúpleitr, hnackakértr, status invidi, sem lítr í kríngum sig til ad fá adra. glápa um heimskulegt aúgnarád og starfýni. 'ro fyrir, eru. rifvargr, har-

pyia. á því kendum, segir Baldur, því af öfund féck Loki Höd til að skióta hann með mistilteini, sem undan varð færum áfanna, þegar þeir tóku eid af öllum hlutum til grida Baldri; Loki hindradi og að Baldur kæmi frá Heljar, þegar gudin vildu kaupa hann þadan. 27. Lind, tré, skiöldr, allsflags veria. blikhvíta, kannské sem fymbolum pacis. hifin-fenda, fenda frá himni. burr, sonr, el. Forseti. heliar nödru-hvergémlis norn; þeir gömlu hafa gert sér í lund, að öfundin væri komin frá Níflheimi, þar var brunnrinn Hvergemlir undir einni rót yggdrafils; þar var ormrinn níd högggr, sem nagadi nedan trésræturnar og öfundarord fór milli hans og arnarins er uppi sat í trénu. Norn Hvergemlis er hér því öfundin.

## 28.

Baldur sér nú einhvörja óskapa sképnu með mörgum breytilegum limum, sem ecki eiga saman, þó sýnist honum á yfirbragði hennar, sem hún muni vera tíginna ættar; hann veit ecki hvað þetta er. áfs, el. Baldur siálfr. vætur er eiginl. hlutr, eða hvað sem er, af að vera; brúkaft því oft fr. aliqvid, (nóckut) en stundum negat. fr. ecki eða eckért (sama sem vætt-gi), þadan er vettugi, qs. vettur-gi.

## 29-31-2:

Odinn segir Baldri, að þessi sképna fé löggiöf Islands, sem er svo ómindarleg og ófamanhángandi; hún á að vera líka sem gydia, er tilbíðiaft á af öllum, en gétu ei orðid það, nema hún fái nýtt sköpulag. Odinn segir að Forseti viti glögggt hvað ábótavant fé, og hann muni gæta komid henni í samt lag, og muni Baldur launa honum góðu fyrir; hann rædur nú Baldri að fá son sinn til að laga þessa mind, svo hún gæti orðid samileg gydia, sem tilbedin verði í landinu. stallheilagr (32) af stallr, altari gudanna, og heilagr. Hér fylgir nú úrlausn Nafnanna.

## 33.

Baldur segist gæra muni það sem Odinn rædur til, og óskar að þetta fyrirtæki megi luckast. scöpp, forlög. beini, láti þetta heillaráð fá framgång, Odin bidur æfi að fagna Baldri en Islendinga að fagna Forseta. Sumbl er samdryckja. Valtívar, guðirnir, fiót samkoma. Fróns Forseta i. e. fiót fróns fagni Forseta. Siót Fróns, Islendingar.

*S. Egilsson.*



